Ч. 13. Четвер 18 (31) січня 1901. Рік XI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій години по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтовоі.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:

на цілий рік К. 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . „ —·40

Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік К. 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . „ —·90

Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

(З угорского сойму. – Енциклїка про християньску демократию).

В угорскім соймі п. Польоні виказував, що найновійшою заявою канцлера Німеччини ґрафа Більова, в справі підвисшеня цла збіжевого Угорщина загрожена. В таких услівях нїяке угорске правительство не може заключувати з німецкою державою торговельних договорів. Російске збіже, против котрого в першій мірі звернене підвисшене цла в Німеччині, залляло би всї угорскі торги. Евентуальна німецко-російска цлова борба могла би в такім случаю дуже легко перемінити ся в правдиву війну. Бесідник домагає ся від покликаної сторони успокоюючої заяви в тій справі.

В неділю дня 27 с. м. появила ся в Римі папска енциклїка про християньску демократию. Сего дня роздано єї кардиналам, амбасадорам і богато иншим достойникам римскої куриї. Від довшого часу заповідана енциклїка Льва XIII. про християньску демократию творить брошуру на 20 сторін. На вступі папа пригадує передовсім дві попередні енциклїки, які займали ся социяльною квестиєю, іменно: Quod apostoli muneris і Rerum novarum. Відповідно до тих енциклїк католики посьвятили свою діяльність суспільним ділам, щоби нести поміч робітникам. Папа вичислює все те, що на сім поли зділано, отже заложенє робітничого секретарияту, рільничих кас і щадниць для робітників різної катеґориї. Дальше папа підносить, що назва „християньского социялїзму“ не відповідна. Католики, що займають ся социяльною квестиєю, звичайно називають ся християньскими демократами, але навіть і ся назва викликує у деяких якесь невдоволенє. Отже сьв. Отець хотів би ті непорозуміня, що вкрали ся між назвою а понятєм—тепер усунути. Межи социялізмом а християньскою демократиєю треба робити докладну та знатну ріжницю. Социялїзм займає ся виключно материяльним добром і єго остаточною цїлию є осягненє цїлковитої рівности і спільности власности. Натомість християньска демократия шанує основи божих законів та, попри старанє о поліпшенє материяльної долї, дбає також про духове добро народів. Не повинно ся мішати християньскої демократиї з політичною демократиєю, бо християньска демократия може і мусить, так як Церков, годити ся з ріжними формами правительства. Окрім сего християньска демократия мусить шанувати право цивільної власти. Така християньска демократия понята в сей спосіб, нїгде не викликала би невдоволеня. Лише мусить ся відріжнити і задержати суть християньскої демократиї, трудячи ся над злагодженєм социяльних ріжниць, над розвязанєм социяльної квестиї і поправою долї робітників. В тім напрямі повинні католики ділати і для сеї цїли трудити ся. Сьв. Отець висказує слова заохоти для такої діяльности, зазначуючи при тім, що вже другорядною і меншої ваги квестиєю є обставина, чи таку акцию на користь робітників схоче хто назвати социяльною чи демократичною акциєю католиків. Найважнїйша річ щоби всї католики жили з собою в згоді і всї свої сили посьвятили цїлям християньскої демократиї. При кінци папа ще раз наказує католикам, щоби держали ся тих засад, а рівночасно зазначує, що в своїх змаганях католики повинні вистерігати ся, щоби робітники супротив своїх роботодавців заховували пошану і пошанованє та щоби сповняли релїґійні практики. В сей спосіб можна буде осягнути социяльний мир на цїлім сьвітї.

Новинки.

Львів дня 30 січня 1901.

— **Роковини смерти** бл. п. цїсаревича Рудольфа припадають нині, дня 30-го січня. З тої нагоди відправлено в двірскій церкви у Відни заупокійне богослужене, на котрім був присутний Цїсар. На домовині покійного архикнязя зложено богато вінців.

† **Василь Гарматій**, посол до конститууючого сойму в 1848 р., помер дня 24-го с. м. в селї Лучці, тернопільского повіта. Се послїдний із послів 1848 р. Покійний уродив ся 1810 р. Займав ся у молодих лїтах фірманкою і тому вибрали єго на посла, яко „бувалого чоловіка“. Був членом „Народного Дому“ у Львові, „Матиці“ і „Рускої Ради“, а у послїдних часах тов. „Просьвіти“. Покійний умів читати „друковане“ і писати кирилицею. Доки були сили, брав живу участь у полїтичнім житю. Про 1848 рік споминав усе із жалем, кажучи, що як би Русини були уміли тодї постояти за свої права, то були би могли много осягнути. З єго дітий чотири доньки є замужні, один народним учителем, один студентом медицини а наймолодший на господарцї. В. в. п.!

3)

ДІД АРХИП і ЛЬОНЬКА

(З російского — Максима Ґоркого.)

(Дальше).

Льонька станув перед нею гордо, розставив ноги, стукнув палицею сильно о землю і поглянув на неї остро. Але єї великі, сумовиті очи сьвітились свобідно і з гордостию. Подивилась на него з боку, отерла сльози з лиця, зітхнула тяжко і сказала:

— Не треба, не іди, моя мати не любить жебраків.

І так відійшла, оглянувшись ще кілька разів за ним.

Льонька засумував ся. Незначно, поволи никла єго попередна певність і сьміла постава; він знов скулив ся, став знов покірним, закинув торби через плече і крикнув за дівчиною, що на закруті улицї зникала, ще раз: Бувай здорова!

Она ще раз обернула ся, а відтак щезла. Було пусто і темно. Надходила ніч, а у воздусі було так дивно душно і тяжко, як то звичайно буває перед бурею. Заходяче сонце позолотило верхи топіль. А від вечірної тїни, що обняла їх галузє, видавали ся високі непорушні дерева ще висші, ще густїйші; Льонцї здавало ся, немов би они над чимсь думали і чогось страшного дожидали. Небо над ними ставало також чим раз темнїйше, і здавалось приближало ся до землї. Десь далеко говорили люди, а ще дальше, в противній сторонї сьпівали. Ті тихі, густі звуки, що безнастанно роздавали ся у воздусі, були рівнож немов насичені духотою.

Льонції було чим раз сумнїйше; чого він бояв ся? Він нагадав собі діда, оглянув ся і пішов скоро наперед. Жебрати єму не хотїло ся. Чув, що єго серце бє ся в груди так скоро, що йти і думати було для него найбільшою мукою. Але дівчина не сходила єму з думки; так хотів би знати, як їй тепер веде ся? Чи прийшла до дому, чи була богата? Як єї батько богач, то будуть єї бити; всї богачі скупі! Але як бідна, то може їй нічого не стане ся. В бідних родинах люблять більше дітий, бо они помагають при роботі. Якого она вітця мала? І у відповідь на то питане уявив собі Льонка великого, дужого козака, що взяв на віз єго і діда. Одна гадка гонила другу і з кождою хвилею давило єго більше і більше чувство страху, що немов тїнь все за ним поступало.

Вечірні тїни стали тяжші і густїйші. Козаки, мужчини і женщини, стрічали єго, і проходили попри него, не звертаючи нїякої уваги. Они вже привикли до тих вандрівних Москалїв, котрі, гонені голодом, блукали ся цїлими товпами від села до села. Лїниво приглядав ся їх мутним поглядам, їх ситим, кріпким статям, і чим скорше спішив до церкви, котрої хрест блищав зпоміж листя дерев.

Рик повертаючої з паші худоби стрічав єго на кождій улици. Вскорі опинив ся під низькою, широкою, обсадженою тополями церквою, з пятьма на синьо помальованими банями. Надійшов і дід, зігнувши ся під тягаром своїх торб. Розглядав ся на всї сторони, прикладаючи долоню до чола.

За дїдом ступав тяжко, широко-плечий козак, з насуненою шапкою на очи і з палицею в руцї.

— А твоя торба порожна? — крикнув дід підходячи до внука, що стояв під церковним парканом і ждав на Архипа. — Диви, кілько я назбирав. — І стогнучи, опустив повний мішок з плечий на землю. — Ах, тут щедрі люди, богато дають, о, богато!.... А ти чого такий сумний?

— Мене голова болить — сказав Льонька тихо, і сів коло діда, котрий оперши ся плечима о купу цегол, з видом радости і жадоби в очах пересував рукою по назбираній милостини.

— Ти змучений, правда? Зараз оглянемо ся за нічлегом. Як називав ся той козак?

— Андрій Чорний.

— Правда, Чорний. Спитаємо, де мешкає Андрій Чорний? Ось іде якийсь чоловік, треба єго спитати. О, добрий, ситий парід! І їдять

— **Послїдний і найкрасший руский вечерок з танцями в Коломиї** відбуде ся дня 12-го н. ст. лютого с. р. в сали „Каси ощадности“ заходом „Родини“ і „Руского жіночого Кружка“. Початок о 8-ій годинї вечером. Стрій для пань народний або вечерковий, для панів балевий. Вступ від особи 4 К., для родини з 4 осіб 10 К., ґалерия 1 К. Дансерів буде дуже много, ще більше, як на вечерку „Бояна“, але нехай й красний пол так не стрейкує, як доси, але як найчисленнїйше зволить явити ся, а певно не пожалує того. — *Комітет.*

— **Справа о убийство респіциєнта Пілєцкого** була предметом розправи перед трибуналом касацийним. Засуджений за те на кару смерти надстражник скарбовий Заборовский вніс жалобу неважности, подаючи за причину, що межи судиями присяжними находив ся один зістаючий під кураторелею по причинї марнотратства. Трибунал не увзглядив жалоби неважности, а опісля нараджував ся над справою припорученя засудженого ласцї Цїсаря.

— **Пропали конї** господареви з Підгородища коло Романова в ночи з суботи на недїлю. Конї були середного росту, один карий старший, менший і грубший, другий шпаковатий, молодший, більший і тонший. Хто би знав що о них, зволить донести на адресу: Ілько Лесїв, Підгородище, п. Романів.

— **Огнї.** В селї Новосїлки коло Рудок згоріло дня 26 с. м. десять загород селяньских; при тім згоріли одна корова і ялівка, богато дробу і кільканайцять кіп збіжа й сїна. Огонь займив ся через неосторожність дїтвака, що бавив ся сїрниками.

— **Щедрий гість.** До одної з тернопільских каварень зайшов пізною ночию якийсь елеґантно одїтий молодий панок і засїв перед буфетом, за котрим дрімала касиєрка. В другім кутї дрімав кельнер. Достойний гість, аби побудити службу, ударив палицею о зеркало і оно розлетїлось на кусні. Наполоханий кельнер почав робити панкови докори, але той відповів остро: „Мовчи дурню! мене стане і десять таких зеркал заплатити! Подай фляшку шампаньского!“ Вдоволений кельнер не зволїкав, а панок випивши шампан, зажадав рахунку. — „8 зр. за шампан а 10 зр. за зеркало“ відповів уклінно кельнер. Панок добув мошонку, з котрої визирала груба пачка стогульденових банкнотів, і один з них дав кельнерови. Кельнер видав решту, а панок, давши кельнерови ще 5 зр. на пиво, забрав ся. Рано кельнер пійшов до одної контори виміняти сотку і тут довідав ся, що то фальшива сотка. А за панком і слїд загиб.

— **Женьский Інститут Руского товариства педаґоґічного у Львові** (ул. Сави ч. 3) пошукує учительки. Зголошувати ся письменно треба зараз, а найпізнїйше до 2-го н. ст. лютого. Кількалїтна практика учительска була би пожадана. Інститут дає цїле удержанє і нагороду грошеву після умови.

— **Новий металь.** Від недавного часу уживають у Франциї до робленя колїс від возів і до всїляких моторів нового металю, котрий єсть мішаниною металїв алюмінїюм і Вольфраму. Французи називають той новий металь „партінїюм“. Він єсть дешевший як алюмінїюм майже так само легкий, а може видержати далеко більшу силу: на 1 квадр. міліметер може він видержати силу 32 до 37 кільо.

— **Курс науки нотного співу** і доповненя дяківства відкриває з днем 1 лютого с. р. Ігнатий Полотнюк в Станиславові. Порозумівати ся можна лично або листовно.

— **Чисто по американьски.** З Ню-Йорку доносять про слїдуючу злодїйску штуку. Один фермер коло Мінеаполїс, скінчивши як-раз свою щоденну роботу, лагодив ся вже спочивати, коли на дворі загуркотів якийсь віз, а по хвили увійшов якийсь сьвященик, і просив, щоби єго переночувати на фермі. Фермер відступив пасторови вигідну комнатку, та й дав ще повечеряти. При вечери розповідав пастор, що він їздив сповідати якогось умираючого, завізвав відтак цїлу родину до молитви а опісля всї полягали. Досьвіта, коли пастор ще спав, приїхав на ферму якийсь другий віз а в нїм двоє залюблених. Они хотїли повінчати ся, і вступили на ферму поспитати, куди їм їхати до найблизшого сьвященика. Фермер на таке питане лиш усьміхнув ся, а відтак запросив їх до себе, тай закликав пастора. А треба знати, що в Америцї може відбувати ся вінчанє без заповідий, і може вінчати який небудь сьвященик. Отже донька фермера, що колись виховувала ся в містї, засїла до фортепяну і заграла весїльного марша, молоді увійшли до комнати і пастор повінчав їх, поблагословив та ще й виголосив проповідь а відтак списав метрику, на котрій фермер і єго жінка підписали ся яко сьвідки. На борзї зроблено весїльний пир і молода пара поїхала по пирі в сьвіт. Незадовго опісля забрав ся і сьвященик. В два дни опісля дістав наш фермер повідомленє з банку в Карвер, що на чек з єго підписом і підписом єго жінки, банк виплатив то, що принїс був той чек 2000 долярів. Фермер поїхав чим борше до міста і тут показало ся, що на чеку були ті самі підписи, що на вінчальній метрицї. Пастор і молодята то були перебрані злодїї.

— **Помер** о. Михайло Чомкевич, парох в Винограді, деканата жуківского, станїславівскої епархії, дня 23 с. м., в 77-ім роцї житя, а 51-ім сьвященьства.

Господарство, промисл, торговля, гиґієна і вихованє.

Ради господарскі.

Учіть ся господарити: не лиш з практики, але й з книжки. З практики учимо ся того, що хтось один випрактикував, або що самі випрактикуємо — нераз і зі шкодою. Книжка учить того, що випрактикувало богато людий і то таких, що, як то кажуть, з'їли свої зуби на тій практицї. Длятого не гадайте і не кажіть, що не треба учити ся з книжки господарити, і намятайте на то, що як-раз господар потребує як найбільшої науки. Читайте длятого пильно і уважно не лиш всїлякі ради які тут подаємо, без взгляду на то, чи они вам в сій хвили потрібні, чи нї, але й взагалї все, що лиш зможете де роздобути про господарство.

— Як поправити господарку? Шоби поправити господарку, треба знати як; а щоби знати як, того вже треба научити ся. Отже першою основою до поправи господарки єсть наука. В слїдуючім звернемо увагу лиш на всїлякі способи поправи. Отже першим способом єсть заведенє в рільнім господарстві відповідної зміни плодів. Хто лишає поле на толоку, той сам себе кривдить, сам собі робить шкоду. Хто же хоче завести у себе зміну плодів, мусить сю роботу добре собі обдумати і уложити плян наперед: мусить розважити і постановити, що має сїяти або садити. Треба брати ся до лїпшої годівлї худоби і взагалї домашних зьвірят. Не забувати на годівлю дробу і не думати, що курки лиш на то, щоби було за що купити соли, або щоби щось понести жидови за горівку. Треба дуже пильнувати города і саду. В многих селяньских городах у нас спочивають ще такі богатства, про котрі го-

---

все пшеничний хлїб! Добрий вечер, добрий чоловіче!

Козак приступив близько до них, здоймив шапку, вертїв нею поволи в руках і у відповідь на поздоровленє дїда, сказав:

— Добрий вечер і тобі!

Відтак розставивши ноги і дивлячи ся своїми великими очима на жебраків, почав мовчки чїхати голову.

Льонька уважно єму приглядав ся; дїд питаючо дивив ся своїми старечими очима. Козак все ще мовчав; вкінци висунув до половини язик, аби вхопити ним кінчик свого вуса; а коли то єму удало ся, втягнув вус до губи, погриз єго трохи, відтак випустив єго знов з губи і перервав вкінци томляче мовчанє словами:

— Ну, ходїть на збір.

— Чому? — спитав дїд тремтячи зі страху.

— Так право велить. Ну?

Обернув ся аби іти; але що оба не рушали ся, крикнув з невдоволенєм:

— Чи довго ще ждати?

Скоро піднїс ся дїд і внук і пішли за ним. Льонька не спускав ока з дїда, а коли побачив, що єго уста і голова дрожать, що він боязливо розглядаючи ся, скоро перешукував свою торбу, пізнав, що дїд мусїв знов якусь дурницю зробити, так як тодї в Тамаві. Єму аж ніяково стало з жалю і болю, коли пригадав собі на ту пригоду. Тодї дїд забрав біле з подвіря і на тім єго зловили. Єго висьміяли, наганьбили, а навіть набили і вкінци ночию прогнали з села. Була темна ніч, они пересидїли цїлий час на березї моря в піску. Море цїлу ніч ревіло, пісок сквирчав під ударами филь. А дїд стогнав і тихо молив ся цїлу ніч, прозивав себе злодїєм і заєдно просив Бога о прощенє.

— Льонька!

Штурханець в бік збудив єго з тих мрій, він стрепенув ся і боязливо поглянув на дїда. Лице старого немов видовжило ся, стало якесь марнїйше, більше сїре і цїле тремтїло.

Козак ішов яких пять кроків перед ними не оглядаючись, курив свою люльку і збивав палицею бодаки.

— Возьми се і кинь в бурян, але запамятай собі місце, аби відтак можна знов взяти — шептав Архип ледве чутним голосом, присунувшись до внука та віткнув єму в руки щось мягкого завиненого в шматину.

Дрожачи зі страху так що аж мороз ішов по цїлім єго тїлї, відійшов Льонька трохи на бік до плота, де ріс густий бурян. Не зводив ока з плечий козака і витягнувши руку, кинув шмату в бурян. Але в тій хвили станув як вкопаний. Шматина падаючи розвинула ся, а перед очима Льоньки замиготїла синя в цьвіти хустка. Єму здавало ся, що бачить малу, ридаючу дївчину, як жива стояла перед ним і заслонила собою стать козака, дїда і цїлого окруженя; в ушах Льоньки лунав ся цїлком виразно єї плач. Здавалось єму, немов єї горячі сльози падуть перед ним на землю покриваючи цїлий сьвіт та наповнюючи єго груди тревогою і студению. В тім майже несьвідомім настрою увійшов за дїдом на „збір“, чув глухий гомін, якого цїлком не розумів, бачив мов крізь мраку, як з дїдової торби виспано всьо добро на великий стіл і чув стукіт предметів, що глухо або мягко випадали на стіл. Відтак нахилило ся кількапайцять голов у високих шапках над столом; голови і шапки були темнї і в мрацї, якою були сповиті, хитали ся туди і сюди та грозили чимсь страшним. Відтак загудів дїд як фуркало і вертїв ся в руках многих молодих, крипких людий.

— Дарма, православні! Я невинний, Бог сьвідок! — просив дїд плаксивим голосом.

З плачем упав Льонька на землю.

Прийшли і до него, підняли єго з землї, посадили на лавку і перешукали лахи, що вкривали єго бідне, мале тїло. А відтак всьо нараз перестало.

Льонцї сльози застрягли в горлї і збили ся там у велику кулю, що не давала єму віддихати. Дїд перестав воркотїти, шум роз'ярених голосів замовк, немов би всї люди кудись подїли ся з хати.

— Бреше Данилівна, проклята баба! — відбив ся гнївний голос о уши Льоньки, немов би загремїло.

— Але може они де підкинули? — відповів хтось ще голоснїйше.

І знов басові голоси втихли.

Льонцї здавало ся, немов би всї ті голоси били єго по голові і єму стало так погано, що втратив сьвідомість — він нагле повалив ся в якусь чорну пристрасть, що здавалось не мала дна...

Коли знов очутив ся, лежала єго голова на груди дїда; він бачив, що лице дїда ще нужденнїйше, ще більше поморщене як звичайно, нахиляло ся над ним. З наляканих,

сподарі ще й не знають. Треба використати кождий, хоч би й найменший кусник землі з'ужиткувати кождий неужиток, що ще лежить пустий. Треба старати ся поліпшити свій ґрунт, млаковини і багна осушити. Не марнувати нічого, а все використати. Завести в цілій господарці розумну ощадність. Дуже важна річ для поправи господарки, щоби зі всім добре рахувати ся, не лиш з грішми, але й з часом та з роботою. Наконець відложений гріш не держати дома без ужитку, але віднести до каси ощадности — найлїпше до почтової — нехай там процентує ся і також розрабляє майно.

— Поплатність годівлї курий. Наші селяни взагалї легковажать собі годівлю дробу. У нас держать кури от так лиш від біди, нїби як тих пару дрібних крайцарів. Коли треба купити якусь дрібничку до хати, то баба бере кілька яєць або й курку, та несе до корчми або до міста. Доходу з курий у нас навіть нїхто не рахує. Тимчасом деинде поступові господарі уважають годівлю курий за важну галузь господарства і за жерело значного доходу для господаря, як ось показує рахунок одного нїмецкого городника в Пріґніц, котрий оголосила тепер господарска ґазета: „Haus-Hof-Garten". Той городник держав в роцї 1895/96 чорні кури: Мінорка, 12 до 13 штук і одного когута; они знесли 2182 штук яєць, за котрі він взяв 208 марок, і мав чистого зиску 98 марок (117 К. 60 с.) В тім роцї кури дуже довго несли ся і покладки дуже добре платали ся, бо навіть по 25 фенигів (30 с.) — В 1897 р. держав він 2 когути і 17 курий: яєць було 2086 штук, доходу з них 117 Мар., а чистого зиску 67 Мар. — В 1898 р. мав він 13 курок і два когути; яєць було 1647 штук, доходу 142 М., а чистого зиску 70 М. — В 1899 р. мав він 1 когута і 14 курок; яєць було 1398 штук, догоду 96 Мар., а чистого зиску 42 М. — Другий знов, господар в Меклембурзї, держав в однім роцї 18 курий, котрі знесли ему 2424 яєць, з того мав він доходу 180 Мар., а видав на кукурудзу і бараболї 113 М. і мав чистого зиску 67 М. або 80 К. 40 с. (40 зр. 20 кр.) Ну, се чей наглядний доказ, що годівля курий поплачує.

— Ще про сою Овсїньского. Овсїньский на своїй реклямі зробив мабуть не злий інтерес, бо знайшло ся у нас богато людий, котрі купили у него сою і роблять тепер проби з нею, а суть все ще такі, котрі єї захвалюють. Однакож проби роблені дуже докладно показали, що ся ростина не придатна для нас. П. Мечислав Комарницкий з Ярославич так описує в Rolnik-у свою пробу: На 3/4 морґа засіяв він 10 кільо сої і зібрав з неї 130 кільо. Колиж засїяти на такім самім поли 75 кільо вівса, то збере ся з него в найгіршім случаю 500 кільо зерна не числячи вже соломи. А насїнє також дорожше, бо за 10 кільо треба було заплатити 7 зр. 30 кр., а 75 кільо вівса чей тільки не коштує. Обробленє сої коштує також дуже богато, бо треба єї 4 рази полоти, а з вівсом не має ся нїякого клопоту. З того всего вносить він, що в сої єсть богато пустої реклями і що она для нас не надає ся. — П. Денис Новаковский доносить в тій самій ґазетї, що казав в олїйни в Самборі вибити олїй, а той показав ся до омасти зовсїм не придатний і нїхто не хотів его їсти.

Переписка господарска.

Юлїян Г. в Ож.: 1) Покладки (Bruteier) гамбурґских курий „Hamburger-Goldsilberlach", як і покладки всїляких иниших курий расових, гусий, качок, индиків і пантарок можете дістати у фірми: Geflügelhof Smržitz in Mähren. — Краєві фірми: Helena Podivin, в Лещоватім пос. почта Устрики долїшні, має також всїлякі раси і висилає цїнники франко. — Stefania Chorośnicka w Chorośnicy. Чи обі краєві фірми мають і покладки гамбурґских курий, — того не знаємо. — Дріб расовий продає: Władysł. Karol Doliwa Falkowski, Збоїска, почта Бишів. — Припускаємо, що в дальшім питаню розходить ся Вам лиш о самі покладки (Bruteier) — бо треба робити ріжницю межи словами: покладки а яйця — і длятого подаємо Вам ще слїдуючі фірми, котрі продають покладки расового дробу: Exc. Ernst Bar. London'sches Forstamt in Bistritz am Hostein (Mähren). — Frau Isabella Pallisch, Pitten, Nieder-Oesterreich. — Josef Günter's Thierhandlung. Wien I. Tegethofstrasse Nr 6, продає також покладки (Bruteier, до нїмецких фірм треба сего слова уживати). — 2) Johannes Böttner, редактор садівничої і городничої ґазети „Der praktische Ratgeber in Obst- und Gartenbau" у Франкфуртї над Одрою видав отсї знані нам дуже добрі дїла: Gartenbuch für Anfänger, третє виданє 468 ілюстраций і 8 плянів. Цїна примірника в оправі 6 марок (7 К. 20 с.) без порта. Praktische Gemüsegärtnerei. 2 Aufl. 285 ілюстраций, цїна 3.50 Марок. — Die Obstweinbereitung 5 Aufl. 45 ілюстраций. Дуже добра книжочка; цїни собі не пригадуємо, але не більше як 3, а може навіть лиш 2 К. — Praktisches Lehrbuch des Obstbaues 557 ілюстр., цїна 6 Марок. — Prakt. Lehrbuch des Spargelbaues 1 М. (1 К. 20 с.) Крім того ще кілька иниших поменших. Також можна дістати в редакциї згаданої повисше а видаваної ним ґазети всї 15 річників по 5. 50 М.

Вісти господарскі, промислові і торговельні.

† Мартин Евальд Вольни, професор рільництва на політехницї в Монахові, помер тамже дня 8 с. м. в 55 р. житя. Був то один із найбільших нїмецких учених на поли рільництва, котрий своїми розслїдами науковими і своєю учительскою дїяльностию та своїми творами науковими причинив ся найбільше до розвою науки рільництва не лиш в самій Нїмеччинї, але й в иниших краях, бо вплив его науки сягав далеко. Та й ми нераз поликували ся в „Радах господарских на сего великого ученого. Вольни мимо свого славяньского назвиска був Нїмцем і родив ся в Берлинї 20 марта 1846 р. По скінченю наук і узисканю степеня доктора фільософії став він професором в академиї рільничій в Прушкові (Proskau) на пруским Шлеску, а опісля професором при політехницї в Монахові, де служив 20 лїт. З его многих праць наукових найбільше звістні і для практиків найцїннїйші суть дїла: Saat u. Pflege der landw. Kulturpflanzen i Die Kultur der Getreidearten.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 30 січня. Клюб молодоческийй відбув вчера засїданє, на котрім обговорювано внесеня комісиї парляментарної того клюбу. Посли з більшої ческої посїлости вибрали предсїдателем ґр. Пальфіого.

Петербург 30 січня. Бувший ґенерал-ґубернатор варшавский ґен. Гурко номер в Сахарові коло Твера.

Берлин 30 січня. Розійшла ся тут поголоска що Бури взяли до неволї Кіченера.

Преторія 30 січня. У відчитаній публично проклямациї нового короля Едварда VII ужито для него також титулу „найвисший володітель Трансвалю".

Пекін 30 січня. Увязнено богато визначних Хінцїв, неприхильно настроєних для чужинцїв між ними одного члена цунлїямену.

Надіслане.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

червоних очий дїда спадали малі, мутні сльози на чоло Льоньки і скоботали его спливаючи з лиця на шию.

— Ти спав, синку мій? Ходи, підемо звідси. Они пустили нас, прокляті!

Льонька підняв ся з грудий дїда і сїв побіч него. Єму було так, немов би хто щось тяжкого налляв в его голову і немов би та голова кождої хвилї мала упасти з его плечий. Вхопив єї обома руками і стогнучи з болю похитав з одного боку на другий.

— Болить головка? Мій любий синку! Они мучили нас обох, зьвірі! Пропав їм десь кинжал і одна дївчина згубила хустину і они вже на нас напали. Ми жебраки — отже й злодії! Господи Боже, за що ти мене караєш?

Прошибаючий голос дїда наповняв Льоньку жалем, а в души горіла якась искра, що примушувала его відсувати ся від дїда. Він понуро дивив ся старцеви в лице і єму здавало ся, що з тих зморщин сьміють ся до него малі, погані, фальшиві змиї. З відразою відвернув ся. Сидїли на краю села під одною кривою вербою. Зійшов місяць; его біляве лице осьвітлювало рівний, широкий, безкраїй степ, що в тім сьвітлї видавав ся ще пустїйший, ще сумнїйший як за дня. Далеко на степі, що немов злив ся з небом, піднимали ся сині хмари і тихо несли ся, закриваючи собою місяць і кидаючи чорні тїни на землю. Поволи, задумчиво сунули ся ті тїни і нагле зникали, немов би западали в землю. З сїл чути було голоси.

— Чого тут сидимо? — питав Льонька дїда і погладив его рукою по плечах.

— Мусимо іти. Ониж сказали: „Проч з вами! Ідїть собі з села! Чи ви то зробили, чи ні; крім вас не було тут нїкого. Пять верстов звідси стоїть гранична будка, там можете переночувати". Я взяв тебе за руку і вивів, ти як трава на вітрі подавав ся. „Ах — гадав я — бідний зі страху занедужав" — і мороз перейшов по мнї. Але тепер ти знов здоровий, то й ходи, дитинко.

— Сидїм ще трохи — просив Льонька тихо.

— Єму сподобав ся степ. В день, коли ішов степом, дивив ся радо в долину, там де небо опирало ся на его широкій груди. Гадав, що там дальше дійде до тих великих, чудових міст, де живуть такі добрі люди, яких він доси не бачив, котрих не треба буде аж просити о хлїб, бо они самі его подадуть. А коли відтак в степі вринуло село, з такими самими будинками і людьми як ті, котрих вже перше бачив, то ставав сумний і той завід дїймав его.

Але на другий день простягав ся перед ними степ знов широко і далеко і знов на него находили мрії про ті невидані міста, що лежали десь далеко, далеко укриті перед его очами.

І тепер дивив ся задумчиво на надходячі поволи хмари. Єму здавало ся, що то дим тисячий коминів того міста, яке він так дуже бажав побачити....

(Конець буде).

З друкарні В. Лозиньского — під зарядом В. І. Вебера. (Телефона число 569).